

MESAJE ANIVERSARE

TEOLOGIA DIN TIMIȘOARA - 30 DE ANI

Pr. conf. univ. dr. CONSTANTIN JINGA

În anul 1993, la Timișoara, învățământul teologic universitar a răsărit în mod firesc. Timișoara anilor '90 a fost un orizont fascinant. Urmele gloanțelor din Decembrie 1989 încă mai brăzdau zidurile clădirilor din oraș. Străzile erau populate de acea generație proaspăt ieșită din lanțurile comunismului, generația care a strigat „Libertate!” și care a îngenuncheat în fața Catedralei, făcând ca inima acestei cetăți să răsune de cuvintele rugăciunii „Tatăl nostru”. Timișoara anilor '90 a fost o lume aparte în care, tânăr fiind, te simțeai chemat să respiri liber, să împlinești lucruri fundamentale, să deschizi noi direcții, să pui umărul la redeșteptarea spirituală autentică și la recuperarea rădăcinilor tale profunde. Timișoara anilor '90 a fost locul unde tinerii născuți în comunism și educați într-o credință atee au putut redescoperi valorile credinței, s-au putut regăsit pe ei înșiși în Hristos și în Biserică.

Redescoperirea aceasta s-a petrecut treptat. Mai întâi au fost rugăciunile ținute adeseori în aer liber. Apoi, îndrăzneala de a păși pragul Catedralei sau al vreunei biserici de cartier, unde glasul blând al unui preot, cuvântul tâlcuit din Sfintele Scripturi sau liniștea bolților înmiresmate de tămâie au așternut mângâiere în sufletele frământate și au stârnit curiozitate, minților iscoditoare și dornice de absolut. Și, nu în ultimul rând, a fost înfrățirea.

Multă lume remarcă, în acei ani, că bisericile noastre sunt pline de tineri. Cel mai adesea neștiutori într-ale rânduielilor bisericesti, tinerii aceștia erau stingheri la sfintele slujbe. Nu îngenuncheau cum se cuvine și când se cade, nu se închinau la icoane după rânduiala consacrată, uneori mai șușoteau între ei. Preafericirii Sale Părintelui Patriarh Daniel, pe vremea aceea arhiepiscop vicar al Timișoarei, i se datorează înființarea în urbea de pe Bega a ASCOR-ului și a Ligii Tinerilor Ortodocși Români. ASCOR-ul îi întrunea pe studenți, în vreme ce Liga era deschisă oricărui tânăr care dorea să-și aprofundeze credința și să se întărească în trăirea ei. Multe activități ale celor două asociații erau comune. Pe lângă acestea, în cadrul Universității de Vest din Timișoara se formase un cerc de studii biblice și patristice, la care participau inclusiv studenți de la Politehnică și de la Medicină. O parte dintre aceștia erau și membri ASCOR. Tinerii derulau activități diferite, însă convergând spre un ideal comun: în

cadru cerului de studii din Universitate se privilegia o abordare cărturărească, erudită, bazată pe studiu atent și minuțios; ASCOR-ul organiza conferințe la care participau, ca invitați: Părinți duhovnicești, profesori, intelectuali de marcă, personalități de primă mărime la nivel național; Liga organiza seri catehetice, tabere diverse, modalități de petrecere a timpului liber, cultiva cântarea bisericească. Astfel, în doar câțiva ani, mulți dintre tinerii care făceau parte din aceste grupuri au simțit nevoia unei abordări mai disciplinate, mai sistematice a Teologiei. Majoritatea dintre ei erau deja studenți la alte facultăți și doreau să-și continue studiile în direcția aceea. Dar apropiindu-se de Biserică, încercând să recupereze prin studiu individual noțiuni care pentru ei erau cu totul noi și străduindu-se să-și asume un mod de viață creștinesc, au realizat că aceasta se poate realiza mult mai bine într-un cadru binecuvântat și ca parte dintr-o conștiință sobornicească rămasă nealterată de anii de comunism.

De aceea spuneam la început că, la Timișoara, învățământul teologic superior a răsărit în mod firesc. În anul 1993 a fost pentru prima oară când la Universitatea de Vest din Timișoara s-a organizat admitere, pentru a studia Teologia Ortodoxă.

Nu am stat pe gânduri. Eram student la Filologie, în anul III, la secția de Franceză-Română. Îmi aduc aminte că admiterea la Teologie a fost în anul acela toamna. Aveam mult de recuperat, așa că am început pregătirea încă din timpul semestrului II. Am întrerupt puțin în perioada sesiunii de examene de la Filologie, apoi am reluat. Pentru mine a fost o vară fierbinte, vara anului 1993. Concurența era serioasă, așa că nu mi-am îngăduit niciun răgaz. În momentele de epuizare, de descurajare, mă consolam cu gândul că, chiar dacă voi fi respins la admitere, totuși voi rămâne cel puțin cu noțiunile învățate și cu o bună sistematizare a materiei, deci cu un bagaj atât teologic, cât și cultural de mare preț; mă întăream cu gândul că toate cele învățate mă vor ajuta să cunosc și să înțeleg mai bine slujbele bisericești și învățătura de credință și astfel să devin un creștin mai bine așezat în Biserică; îmi hrăneam nădejdea că voi putea deveni un creștin mai bun. Cu alte cuvinte, am putea spune că făcusem un fel de pariu al lui Pascal. Nu aveam cum să pierd, orice ar fi fost.

Și iată că sunt de 30 de ani de atunci. Nu doar că am reușit la examenul de admitere din 1993, dar cu ajutorul lui Dumnezeu am și încheiat cu bine studiile. Acum, dacă ar fi să mă raportez la pariul arătat mai înainte, aș putea să mă socotesc câștigător la cel puțin două dintre punctele enumerate acolo. Cu ajutorul dascălilor mei, am deprins frumusețea și profunzimea sfintelor slujbe. Apoi, prin studierea Sfintelor Scripturi, a scrierilor Părinților Bisericii, a teologiei în general vorbind, am descoperit bogățiile duhovnicești ale tradiției noastre, pe care nu le bănuiam înainte. Am putut să mă adâncesc în tainele Cuvântului lui Dumnezeu, căutând să înțeleg esența învățăturilor dumnezeiești. Încă nu am izbutit aceasta pe deplin și nici nu cred că am atins măcar, cel de al treilea deziderat al meu, și anume acela de a deveni un creștin mai bun. Odată

cu trecerea timpului, mi-am descoperit mai degrabă scăderile, neputințele, împiedicările. Dar am învățat că această înțelegere, această devenire se realizează treptat, că este legată de nevoia fiecăruia întru descoperirea chipului lui Dumnezeu din sine și că ține de cum izbutim să-L și întruchipăm aici și acum. Iar lucrul acesta nădăjduiesc că îl împlinesc aici și acum, cu ajutorul studenților, cu ajutorul enoriașilor.

Iată că s-au făcut 30 de ani de învățământ teologic, la Timișoara. Multe s-au schimbat, în tot acest timp. Curente de gândire noi au apărut; noțiunea de libertate însăși s-a schimbat, strămutând limite care odinioară păreau imuabile. Dar Timișoara a rămas un orizont fascinant și o lume aparte. Cetatea respiră aerul noilor libertății și stă la răscrucea noilor curente de gândire, a noilor spiritualități. Aici, Teologia Ortodoxă, piatră de hotar al firescului persoanei umane, este chemată să stea mărturie pentru adevărul atemporal al credinței.

Studiul Teologiei nu este doar un efort academic, ci este și o cale transformatoare pentru a deveni purtători ai luminii dumnezeiești, într-o lume care tânjește după adevăr, după sens, după răscumpărare. În secolul XXI pare că este nevoie mai mult ca oricând de glasuri blânde de preoți, care să tâlcuiască Sfintele Scripturi și, în liniștea bolților înmiresmate de tămâie, să aștearnă mângâiere în sufletele frământate și să stârneasă mințile iscoditoare, deschizându-le spre absolut. Și nu în ultimul rând, este nevoie de înfrățire.

Dacă ar fi să transmit ceva acum, pentru generațiile actuale de studenți teologi și pentru dascălii de Teologie care ne vor pași pe urme, cred că îndemnul meu s-ar putea regăsi foarte bine într-un singur cuvânt al vrednicului de pomenire Părinte Teofil: „voi să porniți de la concluziile noastre”.